

IP OFFICE

Український національний офіс
інтелектуальної власності та інновацій

НЕОФІЦІЙНИЙ ПЕРЕКЛАД

**РІШЕННЯ
СУДУ ЄС**

У СПРАВІ C-716/20

ВІД 8 ВЕРЕСНЯ 2022 РОКУ

(RTL TELEVISION GMBH)

РІШЕННЯ СУДУ (П'ЯТА ПАЛАТА)

8 ВЕРЕСНЯ 2022 РОКУ (*)

(Звернення щодо ухвалення попереднього рішення - Авторське право і суміжні права - Супутникове мовлення та кабельна ретрансляція - Директива 93/83/ЄЕС - Стаття 1(3) - Поняття "кабельна ретрансляція" - Провайдер ретрансляції, який не має статусу оператора кабельної мережі - Одночасне, незмінне та повне розповсюдження телевізійних або радіопрограм, що транслюються через супутник і призначені для прийому публікою, яке здійснюється оператором готельного закладу за допомогою супутникової антени, кабелю та телевізійних або радіоприймачів - Відсутні)

У СПРАВИС-716/20,

ЗАПИТ щодо ухвалення попереднього рішення за статтею 267 ДФЄС від Supremo Tribunal de Justiça (Верховний суд, Португалія), винесене рішенням від 10 листопада 2020 року, отримані Судом 31 грудня 2020 року, в рамках провадження у справі

RTL TELEVISION GMBH

ПРОТИ

**GRUPO PESTANA S.G.P.S. SA, SALVOR - SOCIEDADE DE INVESTIMENTO
HOTELEIRO SA,**

СУД (П'ЯТА ПАЛАТА),

у складі: E. Regan, Голова палати, I. Jarukaitis, M. Ilešič (доповідач), D. Gratsias та Z. Csehi, судді,
Генеральний адвокат: G. Pitruzzella,
Секретар: M. Ferreira, головний адміністратор,

беручи до уваги письмову процедуру та внаслідок слухання, що відбулось 1 грудня 2021 року, розглянувши зауваження, подані від імені:

- RTL Television GmbH, в особі J.P. de Oliveira Vaz Miranda de Sousa, адвокат,

- Grupo Pestana S.G.P.S. SA та SALVOR - Sociedade de Investimento Hoteleiro SA, в особі Н. Trocado, адвокат,
- Європейської Комісії, в особі Ё. Gippini Fournier, В. Rechena та J. Samnadda, що діють як Агенти,

заслухавши висновок Генерального адвоката на засіданні 13 липня 2006 року,
зазначає наступне

РІШЕННЯ

1. Цей запит щодо ухвалення попереднього рішення стосується тлумачення статті 1(3) Директиви Ради 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 року Про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав при застосуванні їх до супутникового мовлення і кабельної ретрансляції (ОJ 1993 L 248, с. 15).
2. Звернення було подано в рамках провадження між, з одного боку, RTL Television GmbH ("RTL") та, з іншого боку, Grupo Pestana, S.G.P.S. SA ("Grupo Pestana") та SALVOR - Sociedade de Investimento Hoteleiro SA ("Salvor") щодо інтерактивного надання доступу без дозволу RTL в готельних номерах, якими керують Grupo Pestana та Salvor, програм телеканалу RTL.

ПРАВОВИЙ КОНТЕКСТ

Міжнародне право

Угода ТРІПС

3. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності ("Угода ТРІПС"), підписана 15 квітня 1994 року в Марракеші, яка є Додатком 1С до Угоди про заснування Світової організації торгівлі (СОТ), була схвалена Рішенням Ради 94/800/ЄС від 22 грудня 1994 року про укладення від імені Європейського Співтовариства, з питань, що належать до його компетенції, угод, досягнутих на багатосторонніх переговорах Уругвайського раунду (1986-1994 рр.) (ОВ, 1994, L 336, с. 1).
4. Стаття 9 Угоди ТРІПС, що має назву "Стосунок до Бернської Конвенції", передбачає в пункті 1 наступне:

"Члени повинні виконувати статті 1 - 21 Бернської Конвенції [про охорону літературних і художніх творів (Паризький акт від 24 липня 1971 року) з поправками від 28 вересня 1979 року ("Бернська конвенція")] та Додатка до неї. ..."

5. Стаття 14 Угоди ТРІПС, що має назву "Захист виконавців, виробників фонограм (звукозаписів) та радіомовних організацій" передбачає у пункті 3:

"Радіомовні організації мають право забороняти зазначені нижче дії, якщо вони здійснюються без їхнього дозволу: фіксування, відтворення та ретрансляція через радіомовні засоби, а також передача телевізійними засобами. Якщо члени не надають таких прав радіомовним організаціям, вони забезпечують власників авторського права щодо змісту передачі можливістю запобігти здійсненню згаданих вище дій згідно з положеннями Бернської Конвенції (1971)".

Бернська конвенція

6. Стаття 11bis(1) Бернської конвенції передбачає:

"Автори літературних і художніх творів користуються виключним правом дозволяти:

(i) передачу своїх творів в ефір або публічне повідомлення цих творів будь-яким іншим способом бездротової передачі знаків, звуків або зображень;

(ii) будь-яке публічне повідомлення, чи то по проводах або засобами бездротового зв'язку, повторно переданого в ефір твору, якщо таке повідомлення здійснюється іншою організацією, ніж первісна;

(iii) публічне повідомлення переданого в ефір твору за допомогою гучномовця або будь-якого іншого апарату, що передає знаки, звуки або зображення."

Римська конвенція

7. Відповідно до статті 3(g) Міжнародної конвенції про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення, вчиненої в Римі 26 жовтня 1961 року ("Римська конвенція"), "ретрансляція" означає для цілей цієї конвенції "одночасну передачу телерадіопродукції однієї організації мовлення іншою організацією мовлення".

8. Стаття 13 цієї конвенції, що має назву "Мінімальні права організацій мовлення" сформульована наступним чином:

- (a) ретрансляцію своїх телерадіопередач;
- (b) запис своїх телерадіопередач;
- (c) відтворення;
- (i) записів своїх телерадіопередач, виготовлених без їхньої згоди;
- (ii) записів своїх телерадіопередач, виготовлених відповідно до положень Статті 15, якщо відтворення було здійснено з іншими цілями ніж ті, які зазначені в цих положеннях;
- (d) публічне сповіщення своїх телепередач, якщо воно здійснюється в місцях, доступних для публіки за вхідну плату; умови здійснення телерадіомовлення регулюються національним законодавством держави, в якій запитується охорона цього права".

Законодавство Європейського Союзу

Директива 93/83

9. Абзаци 8-10, 27 і 28 Директиви 93/83 сформульовані наступним чином:

"(8) Оскільки, крім того, при трансляції і ретрансляції програм через кордони за допомогою кабельної мережі не достає юридичної визначеності, яка є обов'язковою умовою вільного руху передач в межах Співтовариства;

(9) Оскільки набуття прав на контрактній основі шляхом видачі ліцензії вже робить свій істотний внесок до створення сприятливої Європейської аудіовізуальної зони; оскільки продовження таких контрактних договорів повинно гарантовано, а безперешкодне практичне застосування їх повинно отримувати підтримку, де це можливо;

(10) Оскільки в наш час оператори кабельної мережі не можуть бути впевненими в тому, що вони набули всіх прав на програму, які розглядалися в цьому договорі;

...

(27) Оскільки кабельна ретрансляція програм, що ведеться з інших держав-членів, є дією, при якій береться до уваги авторське право та суміжні права, що залежить від випадку; оскільки, внаслідок цього, оператор кабельної передачі повинен отримати дозвіл від кожного власника прав на ретрансляцію кожної частини програми; оскільки, згідно з цією Директивою, дозволи повинні надаватися контрактами, якщо не обумовлюється тимчасовий виняток, як у випадку з діючими правовими системами ліцензування;

(28) Оскільки для того, щоб забезпечити, щоб безперешкодна дія контрактних угод не порушувалася втручанням сторонніх осіб, які володіють правами на окремі частини програми, треба розробити положення стосовно колективного здійснення права на санкціонування трансляції у мірі, яка обумовлюється особливими ознаками кабельної ретрансляції, шляхом накладення зобов'язання звертатися за дозволом до всіх учасників контрактних угод; оскільки право на надання дозволу по суті залишається незмінним, і тільки здійснення цього права регулюється у деякій мірі, настільки, щоб право на надання дозволу на кабельну ретрансляцію могло передаватися; оскільки ця Директива не впливає на здійснення моральних прав".

10. Стаття 1 цієї Директиви, що має назву "Визначення", передбачає в пункті 3:

"Для цілей цієї Директиви, "кабельна ретрансляція" означає одночасну, незмінну та повну повторну трансляцію початкової трансляції з іншої держави-члена телевізійних та радіопрограм, призначених для прийому публікою, за допомогою кабельної або мікрохвильової системи по радіомовленню чи по повітряним каналам зв'язку, в тому числі, через супутник".

11. Відповідно до статті 2 Директиви 93/83, що має назву "Право на трансляцію":

"Держави-члени повинні надати автору виключне право на санкціонування публічного сповіщення за допомогою супутника творів, що охороняються авторським правом...".

12. Стаття 8 цієї директиви, що має назву "Право на кабельну ретрансляцію", у пункті 1 передбачає: 1/29 зазначає:

"Держави-члени повинні забезпечити, щоб при ретрансляції програм з інших держав-членів за допомогою кабельної мережі на їх території дотримувалися відповідні авторські та суміжні права, та щоб в основу такої ретрансляції були покладені контрактні договори між власниками авторського права, суміжних прав та операторами кабельної мережі".

13. Стаття 9 Директиви 93/83, що має назву "Здійснення права на кабельну ретрансляцію" зазначає:

1. Держави-члени повинні забезпечити, щоб право власників авторського права та суміжних прав надавати дозвіл оператору кабельної мережі або відмовляти йому у кабельній ретрансляції могло здійснюватися тільки за участю колективної організації.

2. Якщо власник права не передав управління своїми правами колективній організації, колективна організація, яка здійснює управління правами такої ж категорії, повинна вважатися зобов'язаною взяти на себе управління цими правами. Якщо правами цієї категорії управляє більш ніж одна колективна організація, власник прав може вибирати, яку із цих колективних організацій він хоче зобов'язати управляти його правами. Власник прав, про якого йдеться мова в цьому пункті, повинен мати такі ж права та зобов'язання, що виникають з договору між оператором кабельної мережі та колективною організацією, яка зобов'язана управляти його правами як власник прав, який наклав на неї це зобов'язання, і він повинен мати змогу претендувати на ці права протягом періоду, який визначається зацікавленою державою-членом та не повинен становити менше трьох років від дати кабельної ретрансляції його твору або іншого об'єкту, який охороняється авторським правом.

3. Держава-член може поставити умову, щоб, якщо власник прав надасть дозвіл на початкову трансляцію твору або іншого об'єкта, який охороняється авторським правом, в межах своєї території, треба вважати, що він погодився на здійснення його прав на кабельну ретрансляцію в індивідуальному порядку, а не згідно з положеннями цієї Директиви".

14. Стаття 10 цієї Директиви, що має назву "Здійснення права кабельної ретрансляції організаціями мовлення", передбачає:

"Держави-члени повинні забезпечити, щоб Стаття 9 не застосовувалася до прав, які здійснювалися організацією мовлення стосовно її власної передачі, незалежно від того, чи ці права, що розглядаються, є їх власними правами, чи вони були передані їй іншими власниками авторського права та/або суміжних прав".

Директива 2001/29/ЄС

15. Абзац 23 Директиви 2001/29/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 травня 2001 року про гармонізацію окремих аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві (ОJ 2001 L 167, с. 10) зазначає:

"Ця Директива повинна продовжити гармонізацію права автора на повідомлення до загального відома публіки. Це право необхідно розуміти у широкому сенсі, який охоплює будь-яке повідомлення твору до загального відома публіки, що не присутня у місці, з якого здійснюється таке повідомлення. Це право повинно поширюватися на будь-яку таку трансляцію або ретрансляцію твору публіці засобами дротової або бездротової передачі, у тому числі засобами мовлення. Це право не повинно поширюватися на будь-які інші дії".

16. Стаття 1 цієї директиви, що має назву "Сфера застосування", передбачає в пункті 2 наступне:

"...ця Директива не вносить змін і жодним чином не впливає на дію чинних положень Співтовариства, які стосуються:

...

(с) авторського права і суміжних прав, застосованих до супутникового мовлення та кабельної ретрансляції;

...

17. Стаття 2 Директиви 2001/29, що має назву "Право на відтворення" передбачає:

"Держави-члени повинні передбачити виключне право дозволяти або забороняти пряме або опосередковане, тимчасове або тривале відтворення будь-якими засобами і в будь-якій формі, повністю або частково:

...

(е) для організацій мовлення - записів їхніх передач, незалежно від того, транслюються такі передачі дротовим або бездротовим способом, у тому числі кабельним або супутниковим"

18. Стаття 3 цієї директиви, що має назву "Право на повідомлення до загального відома публіки творів і право надавати доступ публіці до інших об'єктів" передбачає:

1. Держави-члени повинні надати авторам виключне право дозволяти або забороняти будь-яке повідомлення до загального відома публіки їхніх творів за допомогою дротових чи бездротових засобів, у тому числі надання доступу публіці до їхніх творів у спосіб, за якого представники публіки можуть отримати доступ до таких творів з будь-якого місця і у будь-який час за їх власним вибором.

2. Держави-члени повинні надати виключне право дозволяти або забороняти будь-яке надання доступу публіці за допомогою дротових чи бездротових засобів у спосіб, за якого представники публіки можуть отримати доступ з будь-якого місця і у будь-який час за їх власним вибором:

...

(d) для організацій мовлення - записів їхніх передач, незалежно від того, транслюються такі передачі дротовим або бездротовим способом, у тому числі через кабель або супутник.

...

Директива 2006/115/ЄС

19. Абзац 16 Директиви 2006/115/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 12 грудня 2006 року про право на надання в прокат і право на надання в позичку та про деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності (ОJ 2006 L 376, с. 28) зазначає:

"Держави-члени повинні мати можливість передбачати ширшу охорону для власників суміжних прав, ніж охорона, яку вимагають встановлені цією Директивою положення щодо мовлення та повідомлення до загального відома публіки".

20. Стаття 7 цієї директиви, що має назву "Право на запис" передбачає в пунктах 2 і 3:

"2. Держави-члени повинні передбачити для організацій мовлення виключне право дозволяти чи забороняти запис їхніх передач,

незалежно від того, чи такі передачі транслюються дротовим або бездротовим способом, у тому числі кабельним або супутниковим.

3. Розповсюджувач кабелем не має права, передбаченого параграфом 2, якщо вона лише передає через кабель передачі організації мовлення".

21. Стаття 8 цієї директиви, що має назву "Мовлення та повідомлення до загального відома публіки" передбачає в пункті 3 наступне:

"Держави-члени повинні передбачити для організацій мовлення виключне право дозволяти чи забороняти ретрансляцію їхніх передач бездротовим способом, а також повідомлення до загального відома публіки їхніх передач, якщо таке повідомлення здійснюється в місцях, доступних для публіки за вхідну плату".

22. Стаття 9 Директиви 2006/115, що має назву "Право на розповсюдження", у пункті 1 передбачає:

"Держави-члени передбачають виключне право надавати доступ для публіки ....

...

(d) організації мовлення щодо записів їхніх програм, як встановлено в статті 7(2)".

23. Стаття 12 Директиви 2006/115, що має назву "Співвідношення між авторським правом і суміжними правами" передбачає:

"Охорона суміжних прав відповідно до цієї Директиви не вносить змін і жодним чином не впливає на охорону авторського права".

ПОРТУГАЛЬСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО

24. Стаття 176 Código do Direito de Autor e dos Direitos Conexos (Португальський кодекс авторського права і суміжних прав; "CDADC") передбачає в пунктах 9 та 10:

"9. "Організація мовлення" означає будь-яку організацію, яка здійснює аудіо- або візуальне мовлення, де мовлення означає передачу звуків або зображень, або їх представлення, окремо або в сукупності, дротовими або бездротовими засобами, зокрема радіохвилями,

оптичними волокнами, кабелем або супутником, призначеними для прийому публікою.

10. "Ретрансляція" означає одночасну передачу організацією мовлення передачі іншої організації мовлення".

25. Стаття 187 CDADC, що має назву "Права організацій мовлення", у пункті 1 передбачає:

"Мовники мають право дозволяти або забороняти:

(а) ретрансляцію своїх передач радіохвилями;

...

(е) доведення до загального відома публіки своїх передач, якщо таке поширення здійснюється в місцях, доступних для публіки за плату за вхід".

26. Стаття 3 Decreto-Lei No 333/97 (Декрет-закон № 333/97) від 27 листопада 1997 року (Diário da República I, Серія I-A, № 275, від 27 листопада 1997 року) сформульована наступним чином:

"Для цілей цього декрету:

...

(с) "кабельна ретрансляція" означає розповсюдження для публіки, що передається одночасно і повністю по кабелю, первинної передачі телевізійних або радіопрограм, призначених для прийому публікою".

27. Стаття 8 Декрету-закону № 333/97, що має назву "Поширення на суб'єктів суміжних прав" передбачає:

"Положення статей 178, 184 і 187 [CDADC] та статей 6 і 7 цього декрету-закону застосовуються до артистів, виробників звуко- та відеозаписів і організацій мовлення щодо доведення до загального відома публіки через супутник їхніх виконань, звукозаписів, відеозаписів і передач, а також щодо кабельної ретрансляції".

СПІР В ОСНОВНОМУ ПРОВАДЖЕННІ ТА ПИТАННЯ, ВИНЕСЕНІ НА РОЗГЛЯД ПОПЕРЕДНЬОГО РІШЕННЯ

28. RTL, заснований в Німеччині, є частиною конгломерату мовників телевізійного контенту, відомого під торговельною назвою "Mediengruppe RTL Deutschland". Канал RTL є одним із найвідоміших німецькомовних телеканалів, який найбільше дивиться німецькомовна аудиторія в Європейському Союзі, а його програми пропонують дуже широкий спектр телевізійних форматів (фільми, серіали, шоу, документальні фільми, спортивні події, новини та програми про поточні події).

29. З технічної точки зору, канал RTL можна приймати в Німеччині, Австрії та Швейцарії за допомогою всіх існуючих варіантів прийому телебачення, а саме: супутникове, кабельне, IP, OTT/Інтернет та ефірне телебачення. Крім того, це канал з вільним доступом, за його прийом у приватних будинках плата не стягується, і в більшості варіантів прийому сигнал не кодується. Більше того, ці три країни є джерелом усіх фінансових надходжень каналу від реклами.

30. Враховуючи розширення супутникового сигналу (ASTRA 19,2° східної довготи), технічно канал RTL можна приймати і в деяких інших європейських країнах, зокрема в Португалії, за допомогою супутникової антени.

31. Щодо прийому та використання цього сигналу, RTL вже уклав низку ліцензійних угод як з операторами кабельного телебачення, так і з деякими готелями, розташованими в Європейському Союзі, зокрема в Португалії.

32. Grupo Pestana, заснована в Португалії, є компанією, яка займається управлінням пакетами акцій інших підприємств. Вона володіє контрольними пакетами акцій компаній, які, зі свого боку, володіють або керують готельними закладами.

33. Grupo Pestana безпосередньо володіє щонайменше 98,98% акціонерного капіталу компанії Salvor, яка займається бізнесом і просуванням готельної індустрії шляхом будівництва або фінансування будівництва готелів або через прямі чи опосередковані інтереси в управлінні готелями та подібними закладами.

34. Листом від 7 серпня 2012 року директор міжнародного департаменту дистрибуції та авторських і суміжних прав Mediengruppe RTL Deutschland вимагав від Grupo Pestana сплатити збір за надання інтерактивного доступу до кількох каналів, що належать такій групі, зокрема каналу RTL, у номерах готелів, якими керують компанії, що належать Grupo Pestana.

35. 12 листопада 2012 року Grupo Pestana відповіла на цей лист, заявивши, серед іншого, що, відповідно до португальського законодавства, готелі не зобов'язані сплачувати авторські та інші збори у разі простого прийому телевізійного сигналу.

36. Вважаючи, що вона має право дозволяти або відмовляти в дозволі на прийом і інтерактивне надання доступу до програм однойменного каналу, RTL подав позов проти Salvor та Grupo Pestana до Tribunal da Propriedade Intelectual (Суд з питань інтелектуальної власності, Португалія), просячи цей суд, серед іншого, визнати, що інтерактивне надання доступу до таких програм вимагало її попереднього дозволу.

37. Крім того, як компенсацію за ретрансляцію та/або доведення до загального відома публіки передач каналу RTL, RTL вимагав, по-перше, щоб Salvor та Grupo Pestana були зобов'язані солідарно та індивідуально сплатити суму в розмірі 0,20 євро за номер на місяць за період, протягом якого Salvor надавала доступ до цього каналу в номерах своїх готелів, а також відсотки за встановленою законом ставкою, і, по-друге, щоб Grupo Pestana була зобов'язана сплатити таку саму компенсацію за період, протягом якого готелі, якими керують інші компанії, що їй належать, надавали або надають інтерактивний доступ до такого каналу в своїх номерах.

38. Нарешті, RTL стверджувала, що Grupo Pestana як материнську компанію слід зобов'язати вжити відповідних внутрішньогрупових заходів для забезпечення того, щоб компанії, якими вона володіє, не надавали доступ до каналу RTL у готелях, якими керують такі компанії, без попереднього дозволу RTL.

39. Tribunal da Propriedade Intelectual (Суд з питань інтелектуальної власності) встановив, що прийом і надання інтерактивного доступу до трансляцій каналу RTL у відповідних готельних номерах є актом доведення

до загального відома публіки в розумінні статті 187(1)(e) CDADC, незважаючи на той факт, що за перегляд такого каналу не сплачувалась конкретна винагорода, наприклад, плата за вхід. Однак суд постановив, що розповсюдження такого каналу не може розглядатись як "ретрансляція передач", оскільки ні відповідачі в основному провадженні, ні готелі, зазначені в позові, не були організаціями мовлення. Отже, він відхилив вимоги RTL, зокрема ті, що стосувались компенсації або ґрунтувались на безпідставному збагаченні.

40. Заявник в рамках основного провадження подав апеляцію на це рішення до Tribunal da Relação de Lisboa (Апеляційний суд, Лісабон, Португалія), який залишив рішення суду першої інстанції без змін. Такий апеляційний суд по суті постановив, що розповсюдження коаксіальним кабелем трансляцій каналу RTL на численні телевізори, встановлені в номерах готельних закладів, якими керували відповідачі в основному провадженні, не становило ретрансляції трансляцій з огляду на визначення, що міститься в статті 176(10) CDADC.

41. Заявник в рамках основного провадження подав касаційну скаргу до суду що звертається, Supremo Tribunal de Justiça (Верховний суд, Португалія), яка була прийнята цим судом до розгляду.

42. На думку цього суду, основне питання, яке має бути вирішене в такій скарзі, полягає в тому, чи є розповсюдження коаксіальним кабелем трансляцій каналу RTL в номерах відповідних готелів ретрансляцією таких трансляцій, яка, відповідно до статті 187(1)(a) CDADC, підлягає отримання дозволу від організації мовлення, в даному випадку - RTL.

43. З одного боку, два суди нижчих інстанцій встановили, що не було ретрансляції для цілей статті 176(9) та (10) CDADC та статті 3(g) Римської конвенції, оскільки відповідачі не мали статусу організації мовлення.

44. З іншого боку, RTL стверджувала, що право, надане організаціями мовлення, дозволяти та забороняти ретрансляцію своїх передач - як це передбачено статтею 187(1)(a) CDADC у поєднанні зі статтями 3 та 8 Декрету-закону № 333/97 - охоплює не тільки одночасну трансляцію передач за допомогою радіосигналів, у випадку, коли особа, яка їх передає,

є організацією мовлення, відмінною від організації, з якої вони походять, але й розповсюдження для публіки, одночасно і повністю по кабелю, первинної передачі телевізійних або радіопрограм, призначених для прийому публікою, незалежно від того, чи є особа, яка здійснює таке розповсюдження для публіки, організацією мовлення, чи ні.

45. У зв'язку з цим суд, що звертається, не впевнений, що тлумачення двома судами нижчих інстанцій застосовних норм CDADC та Декрету-закону № 333/97 є сумісним з Директивою 93/83, зокрема, чи слід вважати, незважаючи на формулювання статті 187(1)(а) CDADC, перелік прав, наданих організаціям мовлення, розширеним, беручи до уваги, зокрема, положення Декрету-закону № 333/97 та його першоджерела, Директиви 93/83.

46. За цих обставин Supremo Tribunal de Justiça (Верховний суд) вирішив призупинити провадження у справі та передати на розгляд Суду справедливості для ухвалення попереднього рішення наступні питання:

"(1) Чи слід тлумачити поняття "кабельна ретрансляція", як це передбачено в статті 1(3) [Директиви 93/83], як таке, що охоплює, на додаток до одночасної трансляції однією організацією мовлення передачі іншої організації мовлення, розповсюдження для публіки, на одночасній основі і повністю по кабелю, первинної передачі телевізійних або радіопрограм, призначених для прийому публікою (незалежно від того, чи є особа, яка здійснює таке розповсюдження для публіки, організацією мовлення чи ні)?

(2) Чи є одночасне розповсюдження супутникових трансляцій телевізійного каналу через телевізори, встановлені в готельних номерах, і за допомогою коаксіального кабелю "ретрансляцією" таких трансляцій у значенні поняття, передбаченого в статті 1(3) [Директиви 93/83]?

КЛОПОТАННЯ ПРО ПОНОВЛЕННЯ УСНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

47. Після надання Висновку Генерального адвоката, RTL у документі, поданому до Секретаріату Суду 7 червня 2022 року, звернулась до Суду з проханням поновити усне провадження відповідно до статті 83 Регламенту Суду ЄС.

48. На підтримку свого клопотання RTL стверджувала, що Висновок Генерального прокурора ґрунтувався на неналежному дослідженні кількох аспектів фактичного, технологічного та правового контексту спору в основному провадженні.

49. Слід мати на увазі, що відповідно до частини другої статті 252 ДФЄС обов'язком Генерального адвоката, що діє з повною неупередженістю та незалежністю, є надання у відкритому судовому засіданні обґрунтованих подань у справах, які, відповідно до Статуту Суду Європейського Союзу, вимагають його або її участі. Суд не зобов'язаний ані висновком Генерального адвоката, ані аргументацією, на якій він ґрунтується (рішення від 12 травня 2022 року у справі *Schneider Electric and Others*, C-556/20, EU:C:2022:378, п. 30 та наведена судова практика).

50. Відповідно до статті 83 Регламенту, Суд може в будь-який час, після заслуховування Генерального адвоката, постановити про відкриття або поновлення усного провадження, зокрема, якщо він вважає, що йому бракує достатньої інформації, або якщо сторона після закриття такої частини провадження подала новий факт, який має такий характер, що є вирішальним фактором для рішення Суду, або якщо справа має бути вирішена на підставі аргументу, який не обговорювався між сторонами або зацікавленими особами, зазначеними у статті 23 Статуту Суду Європейського Союзу.

51. Однак Статут Суду Європейського Союзу та Регламент Суду не передбачають подання сторонами зауважень у відповідь на Висновок Генерального адвоката (рішення від 2 квітня 2020 року у справі *Stim and SAMI*, C-753/18, EU:C:2020:268, п. 22 та наведена судова практика, а також рішення від 3 вересня 2020 року у справі *Supreme Site Services and Others*, C-186/19, EU:C:2020:638, п. 37 та наведена судова практика).

52. У даній справі клопотання RTL про поновлення усного провадження спрямоване, по суті, на те, щоб дати йому можливість відповісти на висновки, зроблені Генеральним адвокатом у його Висновку.

53. У зв'язку з цим, заслухавши Генерального адвоката, Суд вважає, що він володіє всією інформацією, необхідною для того, щоб відповісти на питання, поставлені судом, який звертається, і що всі аргументи, необхідні для прийняття рішення у даній справі, були обговорені між сторонами як у письмовій, так і в усній процедурі в Суді.

54. Таким чином, немає необхідності у поновленні усного провадження.

РОЗГЛЯД ПОСТАВЛЕНИХ ПИТАНЬ

55. Відповідно до судової практики Суду, у процедурі, викладеній у статті 267 ДФЄС, яка передбачає співпрацю між національними судами та Судом ЄС, останній повинен надати національному суду відповідь, яка буде корисною для нього і дозволить йому вирішити справу, що перебуває на його розгляді. З цією метою Суд повинен, за необхідності, переформулювати передані йому питання (рішення від 26 квітня 2022 року, Landespolizeidirektion Steiermark (Maximum duration of internal border control), C-368/20 та C-369/20, EU:C:2022:298, п. 50 та наведена судова практика). Крім того, Суд може вирішити взяти до уваги норми права ЄС, на які національний суд не посилався у формулюванні свого питання (рішення від 24 лютого 2022 року, Glavna direksia 'Pozharna bezopasnost i zashtita na naselenieto', C-262/20, EU:C:2022:117, п. 33 та наведена судова практика).

56. Із наведеного запиту випливає, що суд, який звертається, прагне з'ясувати, чи зобов'язані держави-члени, відповідно до права ЄС - з огляду на визначення поняття "кабельної ретрансляції" у статті 1(3) Директиви 93/83 - визнавати за організаціями мовлення виключне право дозволяти або забороняти ретрансляцію їхніх передач, якщо така ретрансляція здійснюється за допомогою кабелю суб'єктом, який не є організацією мовлення, наприклад, готелем. Суд, що звертається, вважає, що у разі позитивної відповіді на це питання йому доведеться тлумачити національне законодавство таким чином, щоб забезпечити ефективну реалізацію такого права.

57. У зв'язку з цим слід зазначити, що, відповідно до законодавства ЄС, держави-члени повинні передбачити у своєму національному законодавстві певну кількість суміжних прав, які організації мовлення, такі як RTL, повинні мати можливість здійснювати.

58. Згідно з чинним законодавством ЄС і відповідно до зобов'язань Європейського Союзу за міжнародним правом інтелектуальної власності, зокрема статтею 13 Римської конвенції та статтею 14(3) Угоди ТРІПС, такі права включають:

- виключне право дозволяти або забороняти відтворення записів передач організацій мовлення, незалежно від того, транслюються такі передачі дротовим або бездротовим способом, у тому числі кабельним або супутниковим, закріплене в статті 2(e) Директиви 2001/29;

- виключне право дозволяти або забороняти інтерактивне надання доступу публіці до записів передач організацій мовлення, незалежно від того, транслюються такі передачі дротовим або бездротовим способом, у тому числі кабельним або супутниковим, таким чином, щоб представники публіки могли отримати до них доступ з будь-якого місця і у будь-який час за їх власним вибором, закріплене в статті 3(2)(d) Директиви 2001/29;

- виключне право дозволяти або забороняти запис передач організацій мовлення, незалежно від того, чи такі передачі транслюються дротовим або бездротовим способом, у тому числі кабельним або супутниковим, закріплене в статті 7(2) Директиви 2006/115;

- виключне право дозволяти або забороняти ретрансляцію передач організацій мовлення бездротовим способом, а також повідомлення до загального відома публіки їхніх передач, якщо таке повідомлення здійснюється в місцях, доступних для публіки за вхідну плату, закріплене в статті 8(3) Директиви 2006/115; і

- виключне право надавати публіці доступ до записів передач організацій мовлення, зазначених у статті 7(2) Директиви 2006/115, закріплене в статті 9(1)(d) цієї Директиви.

59. Хоча фактичні обставини, згадані в параграфі 56 вище, явно не відповідають умовам застосування таких положень, все ще залишається питання, чи може виникнути виключне право, подібне до описаного в зазначеному параграфі, з тлумачення статті 1(3) Директиви 93/83 у поєднанні зі статтею 8(1) цієї Директиви, якщо це взагалі можливо.

60. За таких обставин слід визнати, що у своїх питаннях, які доцільно розглядати разом, суд, що звертається, запитує, по суті, чи слід тлумачити статтю 1(3) Директиви 93/83 у поєднанні зі статтею 8(1), по-перше, як таку, що вимагає від держав-членів надання організаціям мовлення виключного права на дозвіл або заборону кабельної ретрансляції у розумінні цього положення, виключне право дозволяти або забороняти кабельну ретрансляцію, в розумінні цього положення, і, по-друге, чи є такою ретрансляцією одночасне, незмінне та повне розповсюдження телевізійних або радіопрограм, що транслюються через супутник і призначені для прийому публікою, якщо така трансляція здійснюється таким закладом, як, наприклад, готель.

61. Як зазначено в статті 1(3) Директиви 93/83, поняття "кабельна ретрансляція" означає одночасну, незмінну та повну повторну трансляцію початкової трансляції з іншої держави-члена телевізійних або радіопрограм, призначених для прийому публікою, за допомогою кабельної або мікрохвильової системи по радіомовленню чи по повітряним каналам зв'язку, в тому числі, через супутник.

62. Таким чином, це поняття не охоплює відкладену, змінену або неповну ретрансляцію або ретрансляцію в межах однієї і тієї самої держави-члена, тобто в межах держави-члена, з якої походить первісна трансляція (див. щодо цього рішення від 1 березня 2017 року у справі *ITV Broadcasting and Others*, C-275/15, EU:C:2017:144, п. 21).

63. Щодо, зокрема, поняття "ретрансляція", то зі статті 1(3) випливає, що воно стосується лише ретрансляції кабельною або мікрохвильовою системою, причому остання замінює кабельну ретрансляцію в деяких державах-членах, де створення кабельної мережі є економічно не вигідним, як це випливає з пункту 11 другої частини пояснювального меморандуму до Пропозиції щодо Директиви Ради про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав при застосуванні їх до супутникового мовлення і кабельної ретрансляції, представленої Комісією 11 вересня 1991 року (COM (1991) 276 final), яка є основою Директиви 93/83. Крім того, первісна трансляція може здійснюватись по радіомовленню чи по повітряним каналам зв'язку, в тому числі, через супутник.

64. Крім того, як мав повне право зазначити суд, що звертається, "кабельна ретрансляція" у значенні цього положення не означає, що суб'єкт, який здійснює таку ретрансляцію, є організацією мовлення.

65. Дійсно, з точки зору міжнародного права, статус "організації мовлення" необхідний для того, щоб відбувалась "ретрансляція" в розумінні статті 3(g) Римської конвенції – поняття, яке, по суті, відповідає поняттю "ретрансляція ... бездротовими засобами", згаданому в статті 8(3) Директиви 2006/115.

66. Тим не менш, очевидно, що стаття 3(g) і стаття 13(a) цієї конвенції не стосуються тлумачення поняття "кабельна ретрансляція", оскільки ця конвенція, як і Угода ТРІПС, стосується виключно традиційного мовлення бездротовими засобами (див. щодо цього рішення від 4 вересня 2014 року у справі *Commission v Council*, C-114/12, EU:C:2014:2151, пп. 3 та 91).

67. Слід визнати, що на момент ухвалення Директива 93/83 мала на меті, по суті, розширити поняття "організації, відмінної від первісної", що міститься в статті 11bis(1)(ii) Бернської конвенції, щоб включити в нього також операторів кабельної мережі, хоча і в спосіб, обмежений сферою дії такої директиви.

68. Таким чином, визначення поняття "кабельна ретрансляція" у статті 1(3) Директиви 93/83 прямо передбачено "для цілей" цієї директиви.

69. Тим не менш, зі статті 8 цієї директиви та її пункту 27 зрозуміло, що Директива 93/83 не вимагає від держав-членів запроваджувати конкретне право на кабельну ретрансляцію і не визначає обсяг такого права. Вона лише накладає на держави-члени зобов'язання забезпечити, щоб при ретрансляції програм з інших держав-членів по кабелю на їхній території дотримувались відповідні авторські та суміжні права (рішення від 3 лютого 2000 року, *Egeda*, C-293/98, EU:C:2000:66, п. 24).

70. Зазначена директива була прийнята, головним чином, з метою сприяння, по-перше, супутниковому мовленню і, по-друге, кабельній ретрансляції, шляхом сприяння, згідно зі статтею 9 такої директиви, наданню авторами і власниками суміжних прав дозволів на кабельну ретрансляцію через організації колективного управління, за умови, що, згідно зі статтею 10 такої директиви, стаття 9 не поширюється на права, що здійснюються організацією мовлення щодо її власної передачі.

71. Зокрема, згідно зі статтею 8(1) Директиви 93/83, Держави-члени повинні забезпечити, щоб при ретрансляції програм з інших держав-членів за допомогою кабельної мережі на їх території дотримувалися відповідні авторські та суміжні права, та щоб в основу такої ретрансляції були покладені контрактні договори між власниками авторського права, суміжних прав та операторами кабельної мережі.

72. У зв'язку з цим зі спільного прочитання абзаців 8, 9 та 27 Директиви 93/83 стає очевидним, що оператор кабельної мережі повинен отримати дозвіл від кожного суб'єкта авторських і суміжних прав на кожен частину програми, що ретранслюється, і що, якщо тільки не існує тимчасового винятку у випадку певних законних ліцензійних схем, такий дозвіл повинен надаватись на договірній основі, що є найбільш прийнятним засобом створення бажаного європейського аудіовізуального простору в рамках, які забезпечують правову визначеність.

73. У цьому контексті в пункті 28 Директиви 93/83 зазначено, що метою цієї директиви є певною мірою врегулювати здійснення виключного права на видачу дозволу, водночас право на видачу дозволу як таке залишається недоторканим. Так, стаття 9 цієї директиви передбачає, що Держави-члени повинні забезпечити, щоб право власників авторського права та суміжних прав надавати дозвіл оператору кабельної мережі або відмовляти йому у кабельній ретрансляції могло здійснюватися тільки за участю колективної організації. Однак стаття 10 Директиви 93/83 чітко визначає, що держави-члени повинні забезпечити, щоб стаття 9 не застосовувалась до прав, здійснюваних організацією мовлення щодо власної передачі, тому оператори кабельної мережі повинні вести індивідуальні переговори з відповідною організацією мовлення з метою отримання дозволу, незалежно від того, чи є відповідні права власністю організації мовлення, чи були передані їй іншими власниками авторських прав та/або власниками суміжних прав.

74. Хоча угоди, передбачені статтею 8(1) Директиви 93/83, укладаються відповідно до детальних правил, викладених у статтях 9 та 10 Директиви, з операторами кабельної мережі, з цього випливає, що стаття 8(1) цієї Директиви не впливає на точний обсяг авторського права або суміжних прав, який встановлюється іншими інструментами права ЄС, такими як Директиви 2001/29 та 2006/115, а також національним законодавством.

75. Як видно з пункту 16 Директиви 2006/115, держави-члени можуть передбачити більш широкую охорону щодо мовлення та доведення до загального відома публіки передач, здійснених організаціями мовлення, ніж та, яка повинна бути встановлена відповідно до статті 8(3) цієї Директиви. Такий варіант передбачає, що держави-члени можуть надавати організаціям мовлення виключне право дозволяти або забороняти доведення до загального відома публіки їхніх передач на умовах, відмінних від тих, що викладені в статті 8(3), за умови, що, як передбачено статтею 12 Директиви 2006/115, таке право не повинно жодним чином впливати на охорону авторського права (див. щодо цього рішення від 26 березня 2015 року у справі C More Entertainment, C-279/13, EU:C:2015:199, п. 35).

76. Навіть якщо національне законодавство передбачає виключне право організацій мовлення дозволяти або забороняти кабельну передачу, Директива 93/83 регулює лише здійснення права на кабельну ретрансляцію у відносинах між власниками авторських і суміжних прав, з одного боку, і "операторами кабельної мережі" або "кабельними дистриб'юторами", з іншого.

77. Крім того, беручи до уваги особливі обставини, пов'язані з походженням Директиви 93/83, слід вважати, що поняття "кабельний оператор" або "кабельний дистриб'ютор" у такій директиві позначають, як зазначив Генеральний адвокат у пункті 73 свого Висновку, операторів традиційних кабельних мереж.

78. Тлумачення, яке б включало в поняття "оператор кабельної мережі" у значенні статті 8(1) Директиви 93/83 будь-яку особу, яка здійснює кабельну ретрансляцію, що відповідає технічним характеристикам, описаним у статті 1(3) цієї директиви, навіть якщо професійна діяльність такої особи не полягає в управлінні традиційною мережею розповсюдження кабельного телебачення, фактично матиме наслідком розширення сфери дії суміжного права, передбаченого статтею 8(3) Директиви 2006/115, трактуючи його так само, як виключне право на доведення до загального відома публіки, як це передбачено статтею 3(1) Директиви 2001/29 на користь авторів.

79. У зв'язку з цим, зі статті 8(3) Директиви 2006/115 випливає, що виключне право дозволяти або забороняти доведення до загального відома публіки передач організацій мовлення може бути використане проти третіх осіб лише за умови, що таке поширення здійснюється в місцях, доступних для публіки, за умови сплати вхідної плати. Однак Суд постановив, що умова

щодо сплати вхідної плати не виконується, якщо таке поширення є додатковою послугою, включеною без розрізнення в ціну основної послуги іншого характеру, наприклад, послуги розміщення в готелі (див. щодо цього рішення від 16 лютого 2017 року у справі Verwertungsgesellschaft Rundfunk, C-641/15, EU:C:2017:131, пп. 23 - 26).

80. Як зазначалось в пункті 74 вище, стаття 8(1) Директиви 93/83 не має на меті впливати на обсяг авторського права та суміжних прав, визначених законодавством ЄС та законодавством держав-членів.

81. Наостанок, тлумачення, згідно з яким поняття "кабельна ретрансляція" в розумінні статті 1(3) Директиви 93/83 застосовується лише до відносин між власниками авторського права і власниками суміжних прав, з одного боку, і "операторами кабельної мережі" або "кабельними дистриб'юторами", з іншого, в традиційному значенні цих термінів, відповідає цілям, що переслідуються Директивою 93/83.

82. Як видно з аналізу, проведеного в параграфах 70-73 вище, загально визнано, що ця директива була прийнята головним чином для того, щоб полегшити, зокрема, кабельну ретрансляцію шляхом сприяння видачі дозволів.

83. Цей висновок підтверджується пунктами 8 та 10 Директиви 93/83, з яких випливає, по-перше, що на момент ухвалення директиви правова визначеність, яка є необхідною умовою для вільного переміщення програм в межах Європейського Союзу, була відсутня там, де програми, що передаються через кордони, потрапляли ретранслюватись кабельними мережами, і, по-друге, що оператори кабельної мережі не могли бути впевненими в тому, що вони дійсно придбали всі права на програми, які охоплюються такими договірними угодами.

84. Отже, слід визнати, що такі заклади, як готелі, не підпадають під поняття "оператор кабельної мережі" або "кабельний дистриб'ютор" у розумінні Директиви 93/83.

85. З огляду на наведені вище міркування, відповідь на поставлені питання, в переформульованому вигляді, полягає в тому, що статтю 1(3) Директиви 93/83, у поєднанні зі статтею 8(1), слід тлумачити як таку, що означає:

- що вона не передбачає виключного права для організацій мовлення дозволяти або забороняти кабельну ретрансляцію, у значенні цього положення, і
- що одночасне, незмінне та повне розповсюдження телевізійних або радіопрограм, що транслюються через супутник і призначені для прийому публікою, коли така ретрансляція здійснюється особою, яка не є оператором кабельної мережі, у розумінні цієї Директиви, наприклад, готелем, не є кабельною ретрансляцією.

ВИТРАТИ

86. Оскільки це провадження є для сторін основного провадження етапом у справі, що розглядається національним судом, рішення про витрати ухвалює цей суд. Витрати, понесені у зв'язку з поданням зауважень до Суду, крім витрат цих сторін, не підлягають відшкодуванню

ВИХОДЯЧИ З ЦЬОГО, СУД (П'ЯТА ПАЛАТА) ПОСТАНОВЛЯЄ:

Стаття 1(3) Директиви Ради 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 року про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав при застосуванні їх до супутникового мовлення і кабельної ретрансляції, у поєднанні зі статтею 8(1) цієї Директиви, слід тлумачити як таку, що означає:

- що вона не передбачає виключного права для організацій мовлення дозволяти або забороняти кабельну ретрансляцію, у значенні цього положення, і
- що одночасне, незмінне та повне розповсюдження телевізійних або радіопрограм, що транслюються через супутник і призначені для прийому публікою, коли така ретрансляція здійснюється особою, яка не є оператором кабельної мережі, у розумінні цієї Директиви, наприклад, готелем, не є кабельною ретрансляцією.

[Підписи]

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ:

Проект має на меті поширення інформації про практику Суду ЄС з питань інтелектуальної власності серед зацікавлених фахівців.

Текст перекладу та резюме рішень Суду ЄС з питань інтелектуальної власності розроблено та представлено з інформаційною метою.

Представлена інформація НЕ є офіційною і НЕ рекомендована для використання у експертних дослідженнях.

Переклад та резюме рішень Суду ЄС створені з використанням відкритої інформації, що міститься у інформаційній системі Суду ЄС. (<https://curia.europa.eu>).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЄКТ:

Серія: *Рішення Суду ЄС з питань інтелектуальної власності: резюме, неофіційний переклад.*

Про що: *про позиції Суду ЄС у сфері інтелектуальної власності.*

Для кого: *для фахівців з питань інтелектуальної власності.*

Мета: *інформування спільноти про практику Суду ЄС з актуальних питань інтелектуальної власності.*

Координатор: *к.ю.н., доцент Любов Майданик.*

Виконавці: *Анна Ткачук, Андрієнко Ольга*

Більше резюме Рішень Суду ЄС шукай тут

<https://www.facebook.com/IP.Academy.of.Ukraine>

© УКРНОІВІ, 2024